

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Αθήνα /1/2018
Αρ. Πρωτ. Δ1β/ΓΠ

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 10187
Πληροφορίες: Ι. Κοντελέ
Τηλέφωνο: 213 2161514

ΠΡΟΣ:
ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: «Χρήση καμπυλών ανάπτυξης νέου Βιβλιαρίου Υγείας του Παιδιού»

- ΣΧΕΤ:** 1. Το με αρ.πρωτ.29/11-1-2018 έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού με θέμα «Έγκριση χρήσης πρότυπων διαγραμμάτων αύξησης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.»
2. Η υπ.αρ.πρωτ. Γ3δ/Δ.Φ.8.5/ΓΠοικ.11771/15-2-2017 (ΑΔΑ: Ψ4Η3465ΦΥΟ-ΔΔΟ) εγκύκλιος της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόληψης του Υπουργείου Υγείας
3. Η υπ.αρ.πρωτ. Γ1α/ΓΠ76309/11-10-2017 εγκύκλιος (ΑΔΑ: Ψ68Α465ΦΥΟ-Γ7Φ) της υπηρεσίας μας
4. Η αρ. 3 Απόφαση της 258ης/21-10-2016 Ολομέλειας του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας

Η Δ/ση Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Μη Μεταδοτικών Νοσημάτων και Διατροφής, σύμφωνα με το ΠΔ 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (ΦΕΚ 148/Α/2017) άρθρο 22, παρ.2β, έχοντας μεταξύ άλλων ως αρμοδιότητα τον σχεδιασμό και τη διαμόρφωση εθνικής διατροφικής πολιτικής με κύριο άξονα την προστασία και την προαγωγή της υγείας σε εθνικό επίπεδο, ενημερώνει για τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) ο τακτικός έλεγχος της ανάπτυξης αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία για την αξιολόγηση της διατροφικής κατάστασης των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των παιδιατρικών υπηρεσιών παροχής υγείας. Τα πρότυπα διαγράμματα σωματικής αύξησης προσδιορίζουν τα φυσιολογικά όρια για το βάρος, το ύψος, τον δείκτη μάζας σώματος και τη περίμετρο κεφαλή του παιδιού, ανάλογα με το φύλο και την ηλικία του.

Το 2006 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) δημοσίευσε *Πρότυπα Διαγράμματα Αύξησης* (WHO Child Growth Standards) παιδιών ηλικίας 0–5 χρόνων, τα οποία αντανakλούν την «επιθυμητή» αύξηση των παιδιών κάτω από ιδανικές συνθήκες, όπως υιοθέτηση των συστάσεων θηλασμού, επαρκής διατροφή και αποφυγή καπνίσματος από τη μητέρα. Τα δεδομένα τους είναι διεθνή, και παρά το διαφορετικό γενετικό, γεωγραφικό και κοινωνικό-οικονομικό υπόστρωμα παρατηρήθηκαν ελάχιστες διαφορές στην αύξηση των παιδιών, και γι' αυτό ο ΠΟΥ συστήνει την χρήση τους σε διεθνή κλίμακα. Τα *Πρότυπα Διαγράμματα Αύξησης* του ΠΟΥ μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε όλα τα παιδιά του κόσμου, ανεξάρτητα από την εθνικότητα, το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο και το είδος της διατροφής.

Για την παρακολούθηση της αύξησης παιδιών και εφήβων ηλικίας 5-19 ετών, ο ΠΟΥ δημοσίευσε το 2007 *Διαγράμματα Αναφοράς* (WHO References Growth Charts), τα οποία προέκυψαν μετά από

επεξεργασία παλαιότερων δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα *Πρότυπα Διαγράμματα Αύξησης* του ΠΟΥ, όσο και την επιδημία παιδικής παχυσαρκίας και τα όρια παχυσαρκίας των ενηλίκων. Τα *Διαγράμματα Αναφοράς* επιτρέπουν την ομαλή μετάβαση από τα πρότυπα διαγράμματα των μικρότερων ηλικιών, ενώ στην ηλικία των 19 ετών οι τιμές αναφοράς για την υπερβαρία και την παχυσαρκία αντιστοιχούν στις τιμές (25 και 30 Kg/m²) των αντίστοιχων ορισμών για τους ενήλικες.

Μέχρι το 2011 περισσότερες από 125 χώρες είχαν υιοθετήσει τα νέα *Πρότυπα Διαγράμματα Αύξησης* του ΠΟΥ και 25 χώρες ήταν σε διαδικασία αξιολόγηση και πιθανής υιοθέτησής τους. Οι λόγοι που έκαναν δυνατή την τόσο ευρεία υιοθέτηση είναι ότι αποτελούν αξιόπιστο εργαλείο για τον έλεγχο της ανάπτυξης, το οποίο παράλληλα είναι συμβατό με την Παγκόσμια Στρατηγική για τη Διατροφή του Βρέφους και του Μικρού Παιδιού, ότι προστατεύουν, προάγουν και υποστηρίζουν τον μητρικό θηλασμό, επιτρέπουν την καταγραφή και παρακολούθηση τόσο της υποθρεψίας όσο και της παχυσαρκίας, προάγουν την υγιή ανάπτυξη και προστατεύουν τα δικαιώματα του παιδιού και τέλος, επιτρέπουν τον εναρμονισμό των εθνικών συστημάτων αξιολόγησης της ανάπτυξης ανά τον κόσμο.

Το Υπουργείο Υγείας ανέθεσε το 2016 στη Διεύθυνση Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού (ΙΥΠ) την αναμόρφωση του Βιβλιαρίου Υγείας του Παιδιού. Η ομάδα εργασίας λαμβάνοντας υπόψη και τις «Κατευθυντήριες οδηγίες για τη Συστηματική Παρακολούθηση της Υγείας και της Ανάπτυξης των Παιδιών Ηλικίας 0-18 ετών» (ΙΥΠ 2015), συμπεριέλαβε στο νέο Βιβλιάριο Υγείας του Παιδιού τα *Πρότυπα Διαγράμματα Αύξησης* του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO Child Growth Standards) για τις ηλικίες 0-5 ετών και τα *Διαγράμματα Αναφοράς* (WHO References Growth Charts) για τις ηλικίες 5-18 ετών. Επιπλέον, για την εκτίμηση του Δείκτη Μάζας Σώματος (BMI), συμπεριλήφθηκαν τα διαγράμματα της Διεθνούς Ομάδας Δράσης για την Παχυσαρκία (International Obesity Task Force Revised BMI cut-offs, 2012), η χρήση των οποίων προτείνεται για καλύτερη εκτίμηση του υπερβάλλοντος βάρους και της παχυσαρκίας.

Το αναθεωρημένο Βιβλιάριο Υγείας του Παιδιού εγκρίθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας με το υπ.αριθμ. (4) σχετικό, και από την 01-07-2017 διατίθεται από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες υγείας και φορείς, ανεξαρτήτως της υπόλοιπης διαθέσιμης ποσότητας βιβλιαρίων προγενέστερου τύπου.

Το Υπουργείο Υγείας, αναγνωρίζοντας την αξία της πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης της παιδικής παχυσαρκίας, καθώς και την ανάγκη εφαρμογής των ενδεδειγμένων εργαλείων αξιολόγησης που συστήνονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, συνιστά σε όλους του επαγγελματίες υγείας που καλούνται να αξιολογήσουν την ανάπτυξη των βρεφών, νηπίων, παιδιών και εφήβων (όπως παιδίατρος, γενικούς γιατρούς, παθολόγους, επισκέπτες υγείας, μαίες-τες, διαιτολόγους κλπ), την χρήση των *Πρότυπων Διαγραμμάτων Αύξησης* και *Διαγραμμάτων Αναφοράς* του ΠΟΥ και της Διεθνούς Ομάδας Δράσης για την Παχυσαρκία, τα οποία περιλαμβάνονται στο Βιβλιάριο Υγείας του Παιδιού νέου τύπου (έκδοσης 2017).

Τα προαναφερόμενα διαγράμματα βρίσκονται διαθέσιμα στον ιστότοπο του Υπουργείου Υγείας (www.moh.gov.gr άξονας «Υγεία» ενότητα «Δημόσια Υγεία» υποενότητα «Μεταδοτικά και Μη Μεταδοτικά Νοσήματα») καθώς και στον ιστότοπο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού (www.ich.gr).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Υπουργείο Υγείας
  - i. Όλες τις Υ.ΠΕ. της χώρας (με την υποχρέωση να ενημερώσουν τις Παιδιατρικές και τις Μαιευτικές Κλινικές των Νοσηλευτικών Μονάδων, τα Κέντρα Υγεία και τις Μονάδες Υγείας του ΠΕΔΥ)
  - ii. ΕΣΔΥ, Τομέας Υγείας του Παιδιού, Λ. Αλεξάνδρας 196, ΤΚ 11521, Αθήνα
  - iii. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Θηβών 22, ΤΚ11527, Αθήνα
2. Περιφερειακές Ενότητες της χώρας (με την υποχρέωση να ενημερώσουν τις ιδιωτικές Παιδιατρικές και τις Μαιευτικές Κλινικές που λειτουργούν στα διοικητικά όρια της περιφέρειας τους)
  - Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας, Τμήματα Δημόσιας Υγιεινής και Προαγωγής της Υγείας
3. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, Πλουτάρχου 3 και Υψηλάντους, ΤΚ 19675, Αθήνα
4. Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία. Μπακοπούλου 15, ΤΚ 15451, Ν.Ψυχικό
5. Ένωση Ελευθεροεπαγγελματιών Παιδιάτρων Αττικής, Αλκμάνος 15, ΤΚ 11528, Αθήνα
6. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας ΕΣΥ, Λ.Αλεξάνδρας 215, ΤΚ 11523, Αθήνα
7. Ελληνική Εταιρεία Γενικής Ιατρικής, Ν. Κουντουριώτη 21, ΤΚ 54625, Θεσσαλονίκη
8. Εταιρεία Παθολογίας Ελλάδος, Ερμού 57, ΤΚ 54623, Θεσσαλονίκη
9. Πανελλήνιος Σύλλογος Διαιτολόγων – Διατροφολόγων, Πανόρμου 23, ΤΚ 11522 Αθήνα
10. Ένωση Διαιτολόγων-Διατροφολόγων Ελλάδος, Λεβιδίου 23, ΤΚ 10442, Αθήνα
11. Πανελλήνιος Σύλλογος Νοσοκομειακών Διαιτολόγων, Αρματολών 19, Αγ.Μαρίνα, Ηλιούπολη, ΤΚ 16344, Αθήνα
12. Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας. Παπαρρηγοπούλου 15, ΤΚ 10561, Αθήνα
13. Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθήνας. Αρ.Παππά 2, ΤΚ 11521, Αθήνα
14. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιατρική Σχολή, Τετραπόλεως 18, ΤΚ 11527, Αθήνα
15. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστημιούπολη, ΤΚ 54124, Θεσσαλονίκη,
16. Πανεπιστήμιο Πατρών, Ιατρική Σχολή, ΤΚ 26500, Πάτρα
17. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστημιούπολη, ΤΚ 45110, Ιωάννινα
18. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ιατρική Σχολή, 6^ο χλμ. Αλεξανδρούπολης-Μάκρης, ΤΚ 68100, Αλεξανδρούπολη
19. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ιατρική Σχολή, ΤΘ 2208, ΤΚ 71003, Περιοχή Βουτών, Ηράκλειο Κρήτης
20. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστημίου 3, Βιόπολις, ΤΚ 41500, Λάρισα
21. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Ελ.Βενιζέλου 70, ΤΚ 17676, Καλλιθέα
22. Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας, ΤΚ 57400, Σίνδος, Θεσσαλονίκη
23. ΤΕΙ Θεσσαλίας, Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας, Τέρμα Μαυρομιχάλη, ΤΚ 43100, ΤΘ 254, Καρδίτσα
24. ΤΕΙ Κρήτης, Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας, 2^ο χλμ. Σητείας-Παλαικάστρου, ΤΚ 72300, Σητεία Λασιθίου
25. ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Υγείας, Αγίου Σπυρίδωνος, ΤΚ 12243, Αιγάλεω

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
3. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής
4. Δ/νση Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Β
5. Δ/νση Π.Φ.Υ & Πρόληψης, Τμήμα Γ